

Startnotitie

# Nota Weidevogels

2021-2030



*Fryslân*  
Greidefûgellân

provinsje fryslân  
provincie fryslân 

# Inhoudsopgave

1	Aanleiding	3
2	Probleemanalyse	4
3	Context	6
4	Provinciale benadering	7
5	Voorgestelde inhoudelijke keuzes	10
6	Aanpak vervolgproces	13

Versie GS 2 februari 2021  
T.b.v. PS 21 april 2021

Door PS vastgesteld d.d. 21 april 2021

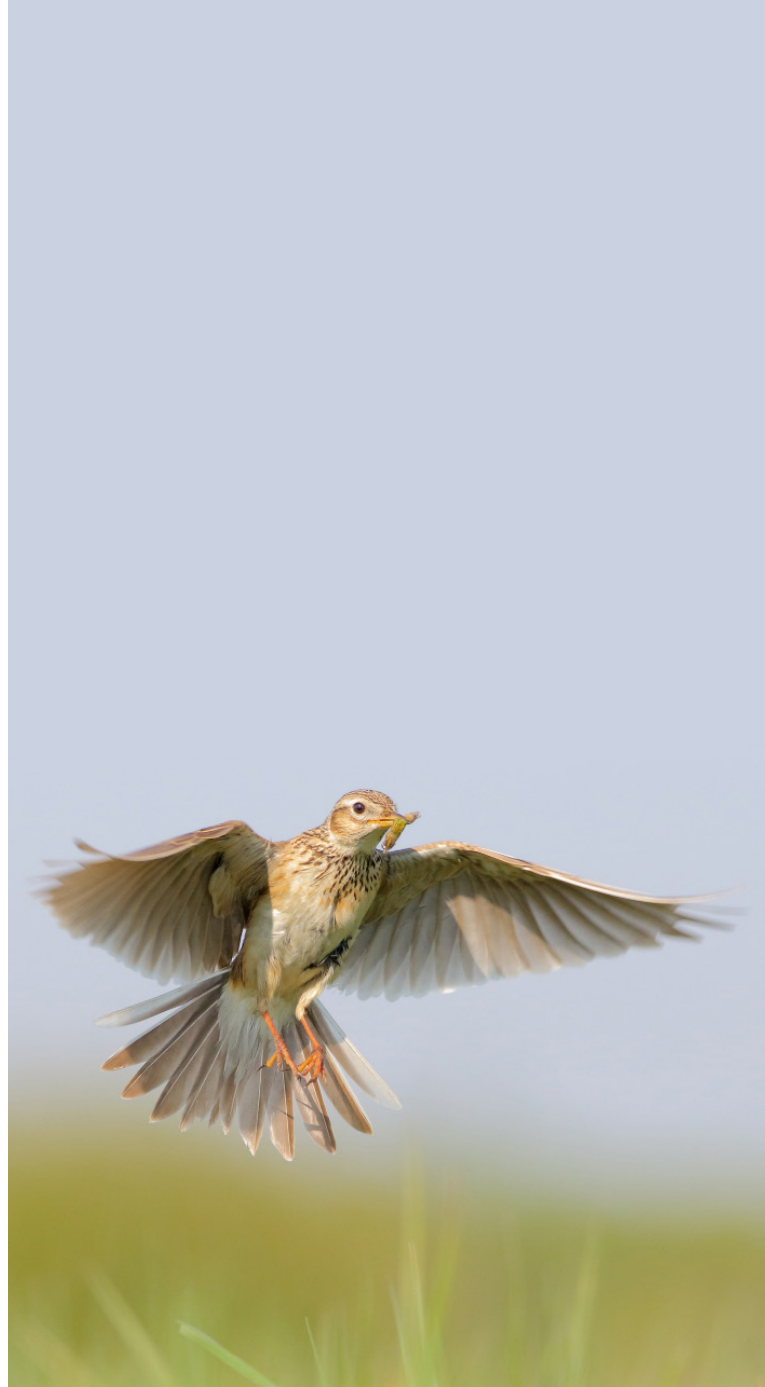
# 1 Aanleiding

Uit de eindevaluatie van de provinciale ‘Nota Weidevogels 2014 — 2020’ komt naar voren dat er de afgelopen jaren door alle bij weidevogels betrokken partijen veel inspanningen en acties zijn uitgevoerd om de weidevogels te beschermen en te behouden. In de weidevogelkerngebieden, de gebieden met beheer, lijkt de afname minder snel te gaan dan in het gangbare boerenland. Ook lijkt de afname in Fryslân minder snel te gaan vergeleken met de rest van Nederland.

Het is echter niet gelukt de achteruitgang van de gidssoort grutto te stoppen en om te buigen naar een stijgende lijn. Voor de tureluur, veldleeuwerik, graspieper en gele kwikstaart zien we de afgelopen acht jaar wel een stijgende lijn. De aanpak in de weidevogelkerngebieden lijkt te werken, maar moet nog sterk worden verbeterd om een opwaartse lijn te realiseren.

We zien daarnaast dat we de achteruitgang alleen maar kunnen stoppen als de landbouw in Fryslân meewerkt aan oplossingen. Juist in onze provincie, waar de landbouw een belangrijke economische factor is en cruciaal is om een groei van de weidevogelpopulaties te realiseren, is een gezamenlijke aanpak belangrijk om met alle betrokken partijen een nieuwe balans te bewerkstelligen tussen economische activiteiten, natuur, biodiversiteit en een divers en herkenbaar landschap. Alleen dan is een duurzaam herstel van de weidevogelpopulaties mogelijk.

Het huidige, provinciale beleid is omschreven in de ‘Nota Weidevogels 2014-2020’. Deze startnotitie is wat ons betreft geen startschot voor geheel nieuw beleid, maar een aanscherping en uitbreiding van de koers die we als provincie hebben ingezet. In deze startnotitie schetsen wij eerst de uitdagingen voor het weidevogelbeleid in de provincie Fryslân. Vervolgens schetsen wij de context waarbinnen we als provincie opereren. Tot slot leggen wij u drie ambitieniveaus voor het vervolg voor.



Veldleeuwerik (foto: Y. Dimitri)

## 2 Probleemanalyse

Weidevogels horen bij het Friese platteland. Ze vormen een wezenlijk onderdeel van de beleving van het Friese landschap en de Friese cultuur. Ze dragen bij aan het geluksgevoel van haar inwoners en de aantrekkelijkheid en diversiteit van het landschap. Bovendien geven ze een indicatie van hoe het met de bodemvruchtbaarheid en biodiversiteit in het landelijk gebied is gesteld.

### **Verantwoordelijkheid**

Nederland heeft een bijzondere verantwoordelijkheid ten aanzien van weidevogels als grutto, Kievit en scholekster. Temeer daar bijvoorbeeld (nog steeds) het grootste deel van de West-Europese grutto-populatie ons land als thuisbasis heeft en dat daarvan ongeveer 40% in Fryslân broedt. Het RUG-onderzoek in het zuidwesten van Fryslân laat bovendien zien dat de overleving van volwassen grutto's, vergeleken met de periode voor 2017, duidelijk is afgenomen.

Over de gehele jaarcyclus bekeken, treedt de meeste sterfte op tijdens het broedseizoen en minder tijdens de trek of de overwintering. Mogelijk speelt predatie op het nest een rol. Adultenoverleving werkt relatief, bijvoorbeeld in vergelijking met kuikenoverleving, sterk door in de populatieontwikkeling.

Vanuit Richtlijn 2009/147/EG (hierna: de Vogelrichtlijn) dient Nederland alle nodige maatregelen te treffen om de weidevogelpopulaties op niveau te houden, dan wel te brengen. Hiervoor moeten leefgebieden van voldoende omvang en variëteit worden hersteld, beschermd en in stand gehouden.

Ook is het opzettelijk doden van weidevogels, het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten en eieren en het storen van vogels, met name tijdens de broedperiode, verboden. Tevens dienen er speciale beschermingsmaatregelen te worden getroffen, in het bijzonder door aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden en het nemen van maatregelen buiten deze gebieden om vervuiling en verslechtering van de leefgebieden te voorkomen. Bovendien moet worden voldaan aan het Verdrag van Bern inzake natuurbescherming in Europa én het verdrag inzake Afrikaans-Euraziatische Watervogels (AEWA). Hiervoor zijn het Rijk en de provincies samen verantwoordelijk.

Ook op basis van nationale wet- en regelgeving heeft de provincie Fryslân de inspanningsverplichting om weidevogelsoorten te beschermen. Op grond van de Wet natuurbescherming (art. 1.12 lid 1 sub a) dienen Gedeputeerde Staten maatregelen te treffen om de weidevogelsoorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.



Graspieper (foto: Piet Munsterman)

### **Geleidelijke afname**

De afgelopen decennia neemt het aantal weidevogels, en in het bijzonder het aantal grutto's, Kieviten en scholeksters, echter even geleidelijk als inmiddels zorgwekkend af. Telde Fryslân in 1990 nog circa 30.000 broedparen van de grutto, anno 2020 zijn dat er nog slechts 6700.

De achteruitgang in het aantal weidevogels laat zich verklaren door verschillende omgevingsfactoren, waaronder het verlies van openheid en rust, de verstedelijking, de ruilverkaveling, de afname van geschikte gebieden en insecten én de toename van predatie. De intensivering van de landbouw speelt echter de belangrijkste rol. Kuiken vinden onvoldoende voedsel en dekking om vliegvlug te worden. Dit wordt veroorzaakt door kunstmatig laag gehouden waterpeilen, het verlies aan natte en bloemrijke weilanden, het gebruik van kunstmest en gewasbeschermingsmiddelen en het vroege maaien.

Ook externe factoren als klimaatverandering, en dan vooral een droog voorjaar, en hindernissen die weidevogels tijdens hun overwintering en trektocht tegenkomen zorgen er voor dat hun overlevings- en voortplantingskansen steeds meer onder druk komen te staan.

Gelukkig zijn we ons er al langer, en ook steeds meer, van bewust dat extra inspanningen vereist zijn om de neerwaartse spiraal om te buigen. Dat gebeurt op verschillende niveaus en door verschillende betrokkenen, waaronder natuur-, landschap- en vogelbeschermers, individuele agrariërs, gebiedscollectieven, jagers, groene organisaties en burgerinitiatieven als Kening.

### **Ombuigen**

Als provincie Fryslân voeren we, in nauwe samenwerking met alle betrokkenen, beleid uit om de weidevogels in onze provincie te beschermen. Daarbij willen we de neerwaartse spiraal ombuigen naar een opwaartse lijn. De enthousiaste inzet van eerder genoemde partijen, vrijwilligers als ook professionals is daarbij onontbeerlijk.

Ondanks alle inspanningen, ook beleidsmatig in de vorm van de 'Nota Weidevogels 2014 — 2020', is het (nog) niet gelukt de neerwaartse spiraal om te buigen. Met name op het gangbare boerenland is de achteruitgang zorgwekkend. Maar ook in de kerngebieden is, op een enkele uitzondering na, nog steeds sprake van dalende aantallen weidevogels. Met name de steltlopers grutto, Kievit en scholekster hebben het ook daar moeilijk.



Tureluur (foto: Piet Munsterman)

### 3 Context

Het bestuursakkoord 2019 -2023 geeft aan dat het aantal weidevogels in de weidevogelkerngebieden dient toe te nemen. Fryslân is een belangrijk broedgebied voor weidevogels, maar de aantallen dalen. Sinds de 'Tussenevaluatie Nota Weidevogels 2014 - 2020 (2017)' is daarom de extra inzet op kuikenoverleving - door middel van verbetering van het opgroei-habitat en predatiebestrijding - toegevoegd aan het provinciale weidevogelbeleid.

Daarnaast is er de ambitie om het biodiversiteitsverlies (inclusief weidevogels) in Fryslân om te buigen naar herstel op langere termijn. De kwaliteit van bodem, water en landschap verbetert daardoor, zo ook de omstandigheden voor de weidevogels. Ook in de in het najaar 2020 vastgestelde provinciale Omgevingsvisie is een urgente opgave voor biodiversiteit geagendeerd.

De provincie Fryslân ambieert tevens van de landbouw een vijfsterren landbouw te maken, waarbij de vijfde ster een groene/circulaire ster is. De landbouwsector wordt daarbij getimuleerd een omslag

te maken naar een duurzame, natuurinclusieve en grondgebonden bedrijfsvoering. Het ontwikkelen van nieuwe, houdbare verdienmodellen voor de sector is daarbij essentieel. Het leveren van maatschappelijke diensten, zoals natuur- en landschapsbeheer, bodemvruchtbaarheid, biodiversiteit, CO2-vastlegging, waterconservering en -berging, dient volwaardig en structureel te worden vergoed.

De noodzakelijke transitie van de landbouwsector, als ook de weidevogelopgave, kan gekoppeld worden aan de beleidsagenda's en de opgaven voor veenweide, stikstof, klimaat, natuur en water, waarin we ook een internationale verantwoordelijkheid hebben.

Op 19 december 2019 boden de Friese weidevogelorganisaties, verenigd in het Olterterpoverleg, gedeputeerde Douwe Hoogland het streefbeeld 'Fryslân Greidefûgellân' aan. Ze pleiten voor handhaving van een brede, provinciale bescherming van weidevogels én versterking van de meest kansrijke gebieden tot robuuste weidevogelgebieden. Het Olterterpoverleg roept de provincie op dit streefbeeld richting 2030, samen met hen, uit te werken en daarbij na te gaan welke extra inspanningen nodig zijn, wat daarvan de kosten zijn en hoe die gedekt kunnen worden.

Op 18 november 2020 boden Pieter Winsemius, de Friese Milieufederatie, It Fryske Gea, de weidevogelprovincies, BoerenNatuur en groene organisaties minister Schouten het landelijke 'Aanvalsplan Grutto' aan. Ze stelden de minister voor de uitgangspunten van het aanvalsplan gezamenlijk verder uit te werken. Naar aanleiding van het 'Aanvalsplan Grutto' en de initiatiefnota 'Weidse blik op Weidevogels' van CDA Kamerlid Von Martels is er bij de begrotingsbehandeling van het ministerie van LNV een motie ingediend door CDA, CU en PvdA over het behoud van de weidevogels. In de motie wordt de regering gevraagd voor eind januari 2021 met een voorstel te komen hoe het 'Aanvalsplan Grutto' te realiseren.

De 'Nota Weidevogels 2021-2030' toont hoe de provincie invulling wil geven aan het provinciale weidevogelbeleid.



Tureluur (foto: Piet Munsterman)

## 4 Provinciale benadering

In de provinciale benadering van het weidevogel-vraagstuk de komende jaren zullen we niet alleen de aanbevelingen uit de 'Eindevaluatie Nota Weidevogels 2014 -2020' meewegen, maar ook die uit de petitie 'Fryslân Greidefûgellân', het 'Aanvalsplan Grutto' en het wetenschappelijk onderzoek van de RUG.

### *Fryslân Greidefûgellân*

Het inzicht is gegroeid dat voor weidevogelsoorten zoals de grutto, de beheersmaatregelen meer geconcentreerd en gebundeld moeten worden in grote, ruimtelijk samenhangende gebieden om zichzelf instandhoudende populaties te krijgen die tegen een stootje kunnen. Daarbij wordt gedacht aan gebieden van ten minste 1.000 hectare samenhangend beheer, met een 'harde kern' van minstens 300 hectare kruidrijk grasland met hoog waterpeil: een robuust weidevogelgebied of Weidevogelkerngebied PLUS.

Tegelijk moet een breed draagvlak voor weidevogelbescherming behouden blijven. Daarvoor moet de huidige schaal van bescherming, ook buiten robuuste weidevogelgebieden, gehandhaafd blijven. Fryslân is een weidevogelprovincie waar weidevogelbescherming tot de cultuur behoort.

De verwachting is dat een hoge dichtheid van weidevogels, verspreid over een groter oppervlak, beter bestand is tegen predatoren. Keerzijde is dat een dergelijke concentratie de populatie kwetsbaarder maakt bij calamiteiten. De insteek is om versnipperd

beheer 'op te vullen' tot minstens dertien van dergelijke robuuste weidevogelkerngebieden. Rondom deze 'harde kern' liggen clusters van agrarisch weidevogelbeheer volgens de 'best practices' van nu. De robuuste weidevogelkerngebieden kunnen we afleiden uit de stippenkaart/heatmap van de vier steltlopersoorten tezamen.

### **Aanbeveling**

Het Oltterterpoverleg beveelt de provincie aan genoemd streefbeeld uit te werken met:

- de benodigde oppervlaktes extra beheer;
- extra ondersteuning van bescherming buiten de robuuste weidevogelkerngebieden;
- extra maatregelen om weidevogelbescherming beter te integreren in ander beleid en in verdienmodellen;
- kostenoverzicht;
- mogelijkheden om de kosten te dekken.

### **Aanvalsplan Grutto**

Op initiatief van Pieter Winsemius (oud-minister van VROM), It Fryske Gea, de Friese Milieu Federatie en Vogelbescherming Nederland is met inbreng van zes weidevogelprovincies, landbouworganisaties, natuurorganisaties en wetenschappers het 'Aanvalsplan Grutto' opgesteld. Met dit plan wordt ingezet op het keren van de neerwaartse trend van de grutto en andere weidevogels.

Om de grutto te redden zijn optimale inrichting en beheer vereist in speciaal aan te wijzen kansrijke



gebieden voor weidevogels. Deze gebieden zijn van voldoende omvang om te kunnen fungeren als bron-gebied voor het herstel van de populaties grutto's en andere weidevogels. De kansgebieden liggen in de weidevogelprovincies Fryslân, Noord Holland, Zuid Holland, Utrecht, Groningen en Overijssel. Provincies selecteren de kansgebieden samen met boeren, natuurorganisaties en betrokken vrijwilligers.

Genoemde gebieden hebben bij voorkeur een omvang van rond de 1.000 hectare met een kern van 300 hectare in de vorm van een weidevogelreservaat of plas-dras. Rondom deze kern vindt extensieve, natuurvriendelijke landbouw plaats, voornamelijk melkveehouderij. De kansgebieden zijn open, met minimale bebouwing en zonder bomen en struvelen. Het beheer bestaat uit kruidenrijk grasland, extensief weiden en hoge waterpeilen, aangevuld met predatorenbeheer.

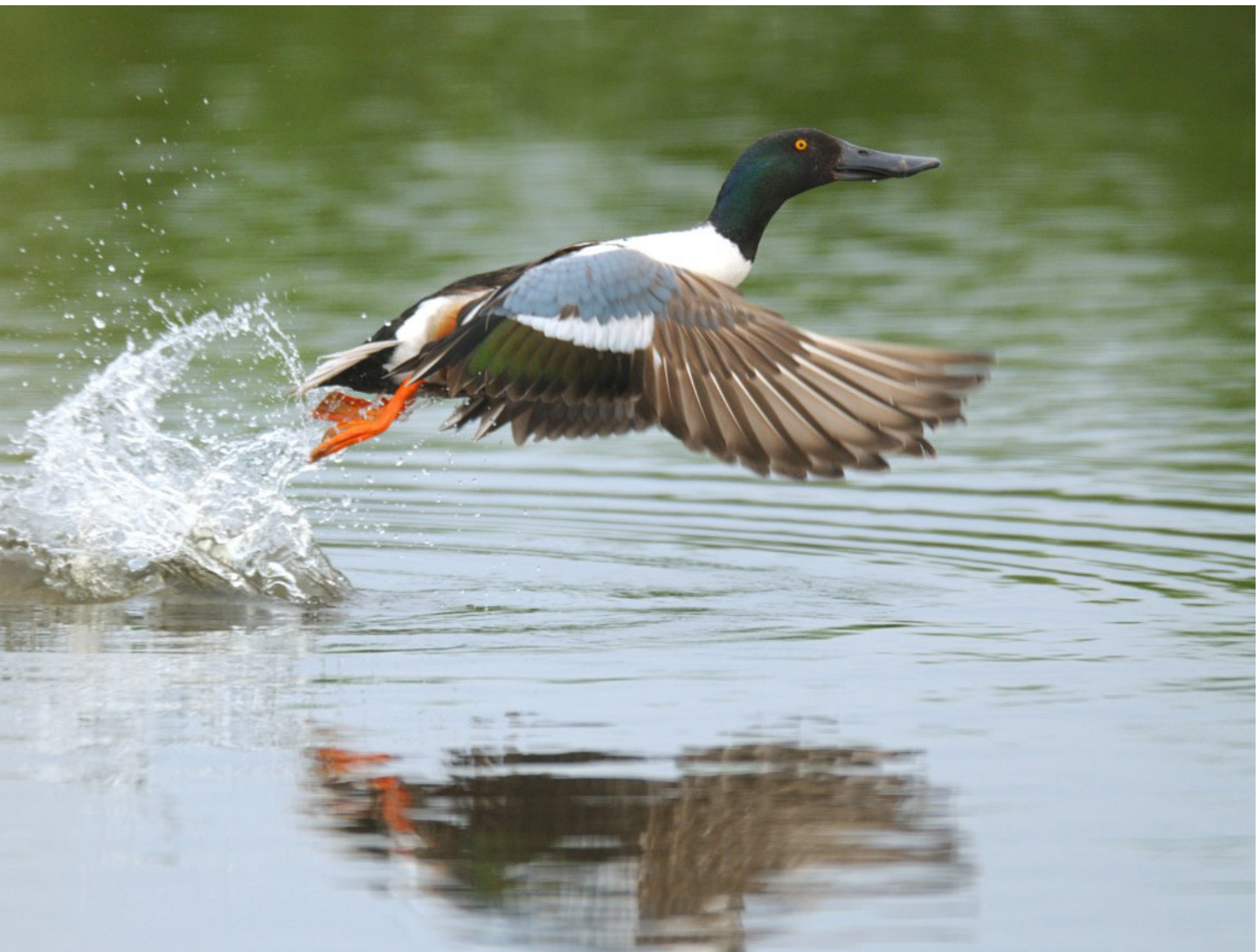
Noodzakelijk is de ontwikkeling van adequate verdienmodellen die boeren verleiden aan de slag te gaan en blijven met weidevogelbeheer. Met het oog op de continuïteit van maatregelen kan gedacht worden aan hogere en langdurige beheervergoedingen, lagere pachtprizen, waterschapslasten en rentepercentages, afwaardering van agrarische gronden middels een Kwalitatieve Verplichting (KV), groene diensten (bijvoorbeeld waterberging, CO2-certificaten) en een hogere melkprijs bij extensief beheer.

Belangrijk is de gebiedsgerichte benadering in de kansgebieden te koppelen aan de agenda's voor landbouw, veenweide, stikstof, natuur, klimaat enz.

#### **Aanbeveling**

De aanbeveling vanuit betrokken partijen is het Aanvalsplan Grutto voor Fryslân uit te werken.

Slobeend (foto: Piet Munsterman)





### **Aanbevelingen uit de Eindevaluatie Nota Weidevogels 2014 – 2020**

Naast de algemene aanbeveling om vooral de inspanningen uit de 'Nota Weidevogels 2014 – 2020' voort te zetten met extra aandacht voor kuikenoverleving en predatiebeheer, wordt aanbevolen extra in te zetten op onderstaande punten.

#### **Biotoop en beheer**

- Creëer robuuste weidevogelkerngebieden van ten minste 1.000 hectare met minimaal 300 hectare kruidenrijk grasland met verhoogd waterpeil in ruimtelijk aaneengesloten beheer, met daaromheen agrarisch weidevogelbeheer volgens de best beschikbare praktijk. Dit biedt de beste mogelijkheden voor een goede habitatkwaliteit en veel vogels bij elkaar die zich kunnen verdedigen tegen predatoren (zie hiervoor ook de uitgangspunten van 'Fryslân Greidefûgellân' en van het 'Aanvalsplan Grutto').
- Streef naar voldoende kuikenland gedurende het gehele broedseizoen, tot in juli, als onderdeel van mozaïekbeheer. Met hierbij ook aandacht voor beheer specifiek gericht op Kievit en scholekster en het aanbod van insecten.
- Vergroot de flexibiliteit en effectiviteit van beheerpakketten Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), inclusief duurzame langjarige beheerscontracten en hogere beheersvergoedingen. Vergroot het areaal ANLb. ANLb dient op vrijwillige basis te blijven.

#### **Bescherming**

- Werk tegelijk aan een breed draagvlak voor weidevogelbescherming. Daarvoor moet de huidige schaal van bescherming ook buiten de robuuste weidevogelkerngebieden gehandhaafd blijven.
- Neem de zorgplicht Wet natuurbescherming in acht en veranker deze - naast de bewustwordingscampagne 'Grutsk op ús Greidefûgels' - in de Omgevingsverordening.
- Behoud weidevogels in het gangbare boerenland door vergroening van de melkveehouderij (via GLB), omslag naar natuurinclusief boeren, verankering zorgplicht en vrijwillige weidevogelbescherming.
- Pas de hectarevergoeding voor weidevogelcompensatie aan conform de

uitgangspunten van het 'Aanvalsplan Grutto'. Onderzoek de effectiviteit van afgesloten weidevogelcompensatie in 2022.

#### **Monitoring**

- Richt de monitoring meer op kuikenoverleving.
- Actualiseer de monitoring van de grutto ook op basis van nieuwe inzichten over herleg bij grutto's, zowel bij de BMP-methode als de Friese combimethode.

#### **Predatie**

- Stimuleer, naast verbetering van het beheer en de habitat, effectief predatiebeheer om de jongenproductie van weidevogels te verbeteren. Predatiebeheer is nodig om bronpopulaties over te houden van waaruit te zijner tijd herstel mogelijk is.
- Zet maximaal in op samenwerking bij predatiebeheer. Benut alle toegestane middelen en wettelijke mogelijkheden binnen de eigen bevoegdheid van de provincie. Tracht op het terrein van predatiebeheer meer ruimte te krijgen van het Rijk.
- Doe onderzoek naar de verslechterde overleving van volwassen grutto's. Als predatie op het nest een belangrijke oorzaak is, is het aannemelijk dat een verslechtering ook speelt bij de andere steltlopers.

#### **Verdienmodellen**

- Ontwikkel grondinstrumenten en verdienmodellen voor het duurzaam behoud van de weidevogelkerngebieden en -parels.
- Zorg samen met het Rijk voor voldoende financiële middelen.
- Verbind beleidsopgaven op o.a. het terrein van veenweide, natuurinclusieve landbouw, klimaat, biodiversiteit, stikstof, natuur en bodemvruchtbaarheid.

Wij stellen voor de doelstelling van vitale weidevogelpopulaties uit de 'Nota Weidevogels 2014 -2020' te handhaven en dit te concretiseren naar 10.000 broedparen grutto in 2030.

Om dit te realiseren stellen we voor dat bovenstaande uitgangspunten uit de Eindevaluatie, het 'Aanvalsplan Grutto' en de petitie 'Fryslân Greidefûgellân' de basis vormen waarop het beleid wordt gestoeld.

## 5 Voorgestelde inhoudelijke keuzes

Het nieuwe beleid dient in ieder geval aan een aantal voorwaarden te voldoen.

- Behoud en versterking van een breed maatschappelijk draagvlak voor de bescherming van weidevogels, met name onder boeren(organisaties) en natuurverenigingen.
- Het weidevogelbeheer wordt uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van natuurbeheerders, agrariërs en vrijwilligers. Voor de gewenste groei van de weidevogelpopulaties is het essentieel dat deze partijen enthousiast en gemotiveerd zijn en blijven.
- Beleid en inspanningen rond weidevogelbeheer worden ingepast in - en sluiten aan op - andere opgaven rond klimaat, veenweide, natuurinclusieve landbouw, biodiversiteit stikstof, natuur en bodemvruchtbaarheid.
- Het beleid draagt bij aan de rust, openheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied en aan het imago en de identiteit van Fryslân en het geluksgevoel van haar inwoners. We willen bevorderen dat op andere beleidsterreinen, bij promotieactiviteiten en door andere organisaties deze kwaliteiten meer worden benadrukt en ingezet. Ook omdat het het maatschappelijk draagvlak ondersteunt en kan zorgen voor nieuwe (particuliere) inkomstenbronnen.

In z'n algemeenheid willen we dat de weidevogelsoorten die in Fryslân voorkomen, levensvatbare populaties vormen zodat deze soorten behouden blijven. Binnen deze algemene doelstelling kan echter voor een verschillend ambitieniveau gekozen worden. Om dit verschil in ambitieniveau goed te kunnen duiden, en in de toekomst te kunnen monitoren, maken we gebruik van het aantal grutto broedparen. We kunnen dan uit onderstaande drie, oplopende ambitieniveaus kiezen.



Scholekster (foto: Jaap Schelvis)

## **1** Accepteren van de autonome, overwegend neergaande trend van veel weidevogelsoorten.

Dit betekent bijvoorbeeld dat het aantal broedparen van de gidssoort grutto in Fryslân verder zal afnemen dan het huidige aantal van 6700 (2020). Voor dit ambitieniveau volstaat het continueren van bestaand beleid. De huidige weidevogelkerngebieden blijven richtinggevend voor het toekennen van subsidies voor weidevogelbeheer. Buiten deze gebieden blijven we de vrijwillige weidevogelbescherming, evenals de coördinator voor vrijwillig weidevogelbeheer van de BFVW, ondersteunen en zetten we

in op de zorgplicht.

Dit ambitieniveau vraagt geen extra provinciale middelen t.o.v. de middelen die in de provinciale begroting al gereserveerd zijn voor weidevogelbeheer.

Dit ambitieniveau sluit niet aan bij de provinciale ambities uit het Bestuursakkoord 2019 - 2023 en de provinciale inspanningen met betrekking tot het 'Aanvalsplan Grutto'. Ook staat het haaks op de internationale verplichtingen en volgt het niet de oproep vanuit het Olterterpoverleg - de petitie 'Fryslân Greidefûgellân' - en de wensen vanuit de Mienskip.

## **2** Ombuigen van de neerwaartse trend in een opwaartse trend van veel weidevogelsoorten, met als inzet stabilisatie en groei van de weidevogelpopulaties

Voor de gidssoort grutto wordt gestreefd naar minimaal 10.000 broedparen in Fryslân in 2030. Voor het bereiken van dit ambitieniveau dient het huidige beleid gecontinueerd te worden, aangevuld met de aanbevelingen uit de eidevaluatie, de petitie 'Fryslân Greidefûgellân' en het 'Aanvalsplan Grutto'. We hebben het dan onder meer over het realiseren van robuuste weidevogelkerngebieden van circa 1000 hectare met een concentratie van 300 hectare waar het verdienmodel van het 'Aanvalsplan Grutto' van toepassing is.

Daarbuiten blijven de normale vergoedingen voor zwaar agrarisch beheer in de huidige gebieden van toepassing totdat ze kunnen worden omgevormd tot robuuste weidevogelkerngebieden. Op het gangbare boerenland worden de basiszorg voor weidevogels uit het GLB, vrijwillige weidevogelbescherming en zorgplicht toegepast.

Om dit ambitieniveau te realiseren zijn, naast de huidige provinciale middelen voor weidevogels, extra Rijksmiddelen nodig voor het vergroten en verbeteren van het areaal en verbeteren van het beheer en de inrichting. We hebben het dan over een extra jaarlijkse Rijksbijdrage van circa € 10 miljoen. Hierover wordt onderhandeld in het kader van het 'Aanvalsplan Grutto'.

Ook is het noodzakelijk dat de verdienmodellen uit het 'Aanvalsplan Grutto', zoals meer geld voor melk en lagere waterschapslasten, beschikbaar komen uit de markt. Bovendien zijn extra middelen nodig voor de aankoop en afwaardering van gronden. Hier liggen koppelkansen met de opgaven en middelen uit de programma's Natuur, Stikstof, Landbouw, Water (KRW), Klimaat en Veenweide. Via Europese subsidies, zoals LIFE en Horizon, wordt getracht aanvullende middelen binnen te halen. Dit vereist extra inspanning op het gebied van fondsenwerving.

Dit ambitieniveau is alleen haalbaar als de koppelkansen worden benut en de middelen vanuit het Rijk, de markt en Europa worden geëffectueerd. Als dat niet lukt is het alternatief dat de provincie de benodigde middelen beschikbaar stelt.

Dit ambitieniveau sluit aan bij de provinciale ambities uit het Bestuursakkoord 2019 - 2023, bij de internationale verplichtingen en de provinciale inspanningen met betrekking tot het 'Aanvalsplan Grutto'. Tevens volgt het de oproep vanuit het Olterterpoverleg (Fryslân Greidefûgellân) en de wensen vanuit de Mienskip.

### **Akkervogels**

De gemiddelde hectarevergoeding voor akkervogelbeheer is bijna vier keer zo hoog als die voor weidevogelbeheer. Met de voorgestelde verhoging van het de beheervergoeding uit het Aanvalsplan Gruttobeheer blijft de de gemiddelde hectareprijs nog steeds fors lager per hectare.

### **3** Zie 2, maar dan is het streven voor de grutto minimaal 15.000 broedparen in Fryslân in 2030 zodat de populatie robuuster wordt

Hiervoor wordt de totale oppervlakte weidevogelkansgebied geoptimaliseerd. Naast de huidige provinciale middelen voor weidevogels zijn er extra middelen vanuit de provincie nodig van € 5 miljoen jaarlijks. Daarnaast is er jaarlijks circa € 10 miljoen extra nodig vanuit het Rijk voor het vergroten en verbeteren van het areaal en het verbeteren van beheer en inrichting.

Ook is het noodzakelijk dat de verdienmodellen uit het 'Aanvalsplan Grutto', zoals meer geld voor de melk en lagere waterschapslasten beschikbaar komen uit de markt. Tevens zijn extra middelen

nodig voor de aankoop en afwaardering van gronden. Hier liggen koppelkansen met de opgaven en middelen uit de programma's Natuur, Stikstof, Landbouw, KRW, Klimaat en Veenweide. Ook via Europese subsidies proberen we aanvullende middelen binnen te halen. Dit ambitieniveau is alleen haalbaar als de koppelkansen worden benut en de middelen vanuit het Rijk, de markt en Europa worden geëffectueerd

Dit ambitieniveau sluit aan bij de provinciale ambities uit het Bestuursakkoord 2019 - 2023, bij de internationale verplichtingen en bij de provinciale inspanningen met betrekking tot het 'Aanvalsplan Grutto'. Tevens volgt het de oproep vanuit het Olterterpoverleg (Fryslân Greidefûgellân) en de wensen vanuit de Mienskip.

---

## **6** Voorgestelde aanpak vervolgproces

Na de behandeling van de Startnotitie door uw Staten, wordt de nieuwe 'Nota Weidevogels 2021-2030' verder uitgewerkt. Vanuit onze regierol zullen we het Olterterpoverleg en de PCLG bij dit proces betrekken. Daarnaast worden ook de RUG en Pieter Winsemius betrokken bij het proces. Het overleg met de Olterterpoverleg, PCLG, RUG en Pieter Winsemius, geeft naar onze mening voldoende input vanwege de brede maatschappelijk vertegenwoordiging.

### **Globale planning vervolgstappen**

- a. Instemming Startnotitie door GS (2 februari 2021);
- b. Ter vaststelling voorleggen aan PS (21 april 2021);
- c. Uitwerking 'Nota Weidevogels 2021-2030' aan de hand van de vastgestelde Startnotitie;
- d. Concept 'Nota Weidevogels 2021-2030' voor advies voorleggen aan het Olterterpoverleg en PCLG (2021);
- e. Instemming GS met 'Nota Weidevogels 2021-2030' (2021);
- f. Vaststelling door PS van 'Nota Weidevogels 2021-2030' (2021).

